

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі
Українки
Кафедра фінансів і кредиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С.В. _____

«_____» _____ 2013р.

«МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ»

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Луцьк - 2013

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові відносини» для студентів напряму підготовки: 6.030508 Фінанси і кредит. – 1 вересня 2013 р. – 8 с.

Розробник: к.е.н., доц.

Рудик Н.І.

Рецензент: к.е.н., доц.

Левицький В. В.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри фінансів і кредиту протокол № 1 від 5 вересня 2013 р.

Завідувач кафедри к.е.н., доц.

Грудзевич І.Т.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № __ від __. __ 2013 р.

Голова науково-методичної комісії
Інституту економіки та менеджменту, к.е.н., доцент

Бегун С.І.

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № __ від __. ____ 2013 р.

© Рудик Н.І., 2013

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові відносини», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030508 - Фінанси і кредит.

Нинішня ситуація характеризується глобальною трансформацією усіх країн світу до нового якісного стану, нового типу цивілізації. У світі нараховується понад 250 самостійних країн, котрі пов'язані найрізноманітнішими міжнародними відносинами, що вимагає співставлення або узгодження їхніх дій, прийняття спільних рішень. При цьому виникають досить складні проблеми, які можуть бути вирішені тільки спільними зусиллями більшості світової спільноти. Ці проблеми обговорюються, вивчаються і вирішуються певною мірою в ООН та її підрозділах, регіональні питання – у межах сучасних інтеграційних об'єднань, економіка окремих країн – державними і громадськими установами, науково-дослідними організаціями.

А для цього необхідні спеціальні знання у сфері міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин. У зв'язку з цим вивчення курсу «Міжнародні валютно-фінансові відносини» є дуже актуальним. **Мета** цього курсу – опанування теоретичних основ та набуття навичок аналізу процесів і тенденцій у галузі міждержавного економічного спілкування, отримання знань щодо умов, форм, методів та основних інструментів міжнародної економічної взаємодії. Об'єктивна необхідність вимагає поступової, неухильної інтеграції економіки України до системи міжнародного поділу праці, світових інтеграційних процесів. Тому набуті знання майбутніми економістами теоретичних основ і особливостей міжнародних економічних відносин сприятимуть формуванню стійких і надійних зовнішньоекономічних зв'язків нашої держави з усіма країнами світу.

Предметом курсу «Міжнародні валютно-фінансові відносини» є економічні, організаційні, правові і соціальні питання та закономірності функціонування і розвитку міжнародної економіки.

Дисципліна «Міжнародні валютно-фінансові відносини» аналізує економічні відносини та дії економічних законів на міжнародному рівні, а також основи зовнішньоторгівельної, валютно-кредитної та виробничо-інвестиційної політики.

Міждисциплінарні зв'язки:

Охоплюють сферу економічних наук, зокрема теорію економіки; історико-економічні науки (історію національного господарства); функціональні економічні науки (розміщення продуктивних сил, прогнозування та державне регулювання економіки, облік і аудит, статистику, фінанси, економіку праці та ін.); галузеві економічні науки (економіку національного господарства, транспорту, будівництва, сільського господарства тощо). Міжнародна економіка пов'язана з політекономією; основами підприємництва; галузевими економіками; економікою праці; організацією, нормуванням і оплатою праці; міжнародними економічними відносинами, валютно-фінансовими відносинами, організацією виробництва; фінансами підприємства; економічним аналізом; основами планування і макроекономічного прогнозування; бухгалтерським обліком; розміщенням продуктивних сил та іншими дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістовних модулів:**

Модуль I – Основи формування та функціонування міжнародних валютно-фінансових відносин;

Модуль II – Особливості розвитку міжнародних валютно-фінансових відносин;

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Міжнародні валютно фінансові відносини – це одне з нових, динамічно напрямків, що розвивається серед учбових дисциплін в області фінансів та міжнародного бізнесу. Студент, який вивчає фінанси, і який хоче в майбутньому стати хорошим спеціалістом, сьогодні неможливо зрозуміти та оцінити сучасні події, тенденції розвитку економіки, стан ринку, якщо від не має доброї підготовки в області міжнародних фінансів.

Тому **головною метою** вивчення дисципліни «**Міжнародні валютно-фінансові відносини**» є отримання теоретичних знань та практичних навичок з фінансового менеджменту і аналіз міжнародного фінансового ринку, знайомство з середою міжнародних фінансів, світовою грошовою системою, валютними системами, роботою валютних ринків, міжнародними фінансовими організаціями.

В процесі вивчення дисципліни вирішуються такі завдання:

- З'ясування міжнародних фінансів, як підсистеми міжнародних економічних відносин; призначення і функції міжнародних фінансів; основні зміни в у світовій економічній структурі, які впливають на розвиток міжнародних фінансів.
- Визначення ролі світової грошової системи; європейську валютну систему; основні складові МВС; платіжний баланс держави; природу, механізм, функції валютного ринку. Інструменти валютного ринку.
- Визначення як співпрацюють держави у сфері фінансів, координація економічної та фінансової політики країн на сучасному етапі; міжнародне фінансове право, форми реалізації фінансової політики. Міжнародні фінансові організації.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- механізм функціонування міжнародних фінансів;
- закономірності і тенденції розвитку міжнародних валютно-фінансових відносин;
- види валютних систем;
- поняття платіжного балансу держави і володіти методами його балансування;
- функції та інструменти валютного ринку;
- принципи організації та інструменти міжнародних розрахунків;
- значення ролі держави у міжнародних фінансових відносинах;
- цілі, завдання та політику міжнародних фінансово-кредитних інститутів в справі формування та регулювання грошово-кредитних відносин.

Студент повинен **вміти**:

- характеризувати розвиток міжнародних фінансових відносин;
- складати платіжний баланс держави;
- характеризувати валютні системи;
- розраховувати валютні курси (котирувати валюти) за прямим та зворотнім котируванням;
- розраховувати крос-курси між валютами, девальвацію чи ревальвацію валют;
- характеризувати форми та методи міжнародних розрахунків;
- розраховувати вартість фінансових інструментів міжнародного валютно-кредитного ринку (ф'ючерси, свопи і т.п.).

Курс містить 2 кредити та 72 години.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи формування та функціонування міжнародних валютно-фінансових відносин;

Тема 1. Система міжнародних фінансів.

Предмет науки про міжнародні фінанси. Міжнародні фінанси та світове фінансове середовище. Зміни у світовій фінансовій середовищі та їх вплив на розвиток міжнародних фінансів. Функції міжнародних фінансів. Зміни у світовій економічній структурі. Глобалізація фінансового ринку.

Тема 2. Еволюція світової валютної системи.

Поняття валютної системи та її елементи. Валюта та валютні цінності. Конвертованість валют та валютний курс. Світова валютна система та міжнародна валютна ліквідність. Теорії регулювання валютного курсу. Система золотого стандарту. Поняття та види криз світової валютної системию. Валютні блоки та зони

Тема 3 Платіжний баланс та його структура.

Економічний зміст платіжного балансу та методологія складання. Платіжний баланс (balance of payments). Платіжний баланс на певну дату. Платіжний баланс за певний період (місяць, квартал, рік) підсумками його основних розділів може мати місце або активне сальдо, якщо надходження перевищують платежі, або пасивне, коли платежі перевищують надходження.

Активне сальдо платіжного балансу. Пасивне сальдо платіжного балансу.

Способи використання інформації платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Торговельний баланс. Баланс послуг та некомерційних платежів. Баланс руху капіталів і кредитів. Міжнародний рух підприємницького капіталу включає. Характеристика економічних факторів. Процес правки платіжного балансу. Платіжний баланс України.

Тема 4. Світовий фінансовий ринок та його структура.

Світовий фінансовий ринок. Операції на міжнародному фінансовому ринку поділяються на дві великі групи – кредитні та інвестиційні. Грошовий ринок. Обліковий ринок. Міжбанківський ринок. Валютний ринок. Фондовий ринок. Міжнародний ринок цінних паперів. Єврооблігації. Іноземні облігації. Облігації з плаваючою процентною ставкою. Облігації з індексованим відсотком. Облігації з нульовим відсотком. Конвертовані облігації. Акції. Євроноти. Єврокомерційні папери. Форвардний контракт. Ф'ючерсний контракт. Своп. Опціон. Варанти.

Тема 5. Ринок міжнародних інвестицій

Міжнародний рух факторів виробництва (капіталу, ресурсів, робочої сили). Інфраструктура міжнародного ринку капіталів складається з: кредитних інститутів, що приймають вклади і задовольняють потреби в інвестиційних кредитах; кредитних інститутів, що ведуть справи клієнтів на біржах; інвестиційних фондів і компаній, що вкладають отримані кошти в цінні папери, диверсифікуючи вклади з метою зменшення ризику; великих підприємств, що виступають на міжнародному ринку в якості самостійних суб'єктів; страхових компаній; громадських емітентів; інвестиційних банків, які для зменшення ризику вводять програми торгівлі цінними паперами. Форми міжнародного руху капіталу.

Змістовий модуль 2. Особливості розвитку міжнародних валютно-фінансових

ВІДНОСИН;

Тема 6. Валютні ринки та валютні операції.

Природа та механізм валютного ринку. Функції валютного ринку. Котирування валют. Валютна позиція. Терміни валютних операцій
Інструменти валютного ринку – СПОТ, форвард, опціони, ф'ючерси, свопи..
Валютний арбітраж.

Тема 7. Міжнародні розрахунки.

Міжнародні розрахунки та їхні організаційні засади. Валютно-фінансові та платіжні умови міжнародних операцій. Типи, види та форми міжнародних розрахунків. Аванс. Акредитив. Інкасо. Банківський переказ. Розрахунки з використанням векселів і чеків. Розрахунки за відкритими рахунками. Консигнація. Розрахунки з використанням пластикових карток. Валютні кліринги та їхні форми. Ризики при міжнародних розрахунках та методи їх мінімізації.

Сутність, виникнення та розвиток балансів міжнародних розрахунків. Види балансів міжнародних розрахунків. Платіжний баланс. Історія виникнення та розвиток платіжного балансу. Стан рівноваги платіжного балансу. Призначення та структура платіжного балансу. Сучасна класифікація статей платіжного балансу за методикою МВФ. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу. Оцінка позицій платіжного балансу. Процес регулювання платіжного балансу.

Тема 8. Особливості функціонування євrorинку.

Ринок капіталів. Світовий ринок облігацій. Ринок євроакцій. Ринки золота...Євроринок. Євровалюта. Ринок євровалют та його специфічні характеристики. Євровалютне кредитування. Синдиковані кредити та процедура організації синдикованої позики

Тема 9. Міжнародний кредит. Види та умови надання

МВФ. МБРР. Міжнародна асоціація розвитку
Міжнародна фінансова корпорація. Міжнародне агентство по інвестуванню та гарантіям.
ЄБРР

Тема 10. Україна у світовому фінансовому ринку.

Основні політико-правові передумови інтеграції. Економічні передумови інтеграції. Основні соціально-культурні передумови інтеграції. Чинники впливу на інтеграційну мотивацію та політику України

Дія зовнішньоекономічних факторів інтеграції. Поле регіональних інтересів України. Формування інтеграційних пріоритетів національної економіки. Україна та ЄС тощо. Стратегічна мета України. Чорноморське економічне співробітництво - один з пріоритетів інтеграції України. Співробітництво України з країнами-учасницями СНД. Взаємовідносини України з євrorегіонами «Карпати» та «Буг». "Євrorегіон Буг." Основні галузі коопераційного співробітництва. Участь і позиція України в Центральноевропейській Ініціативі. Вільні економічні зони.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю є екзамен.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

Засобами діагностики успішності навчання дисципліни є:

- усне опитування;
- контрольна робота;
- розв'язання тестових завдань;
- економічний диктант;
- взаємне опитування;
- індз;
- самостійна робота;
- модульна контрольна робота;
- екзамен.

5. Список джерел

1. Березовенко С. М. Кон'юнктура світових товарних ринків: підручник. / С. М. Березовенко. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 271 с.
2. Зленко А. М. Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України. / за ред. В. А. Манжоли. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 379 с.
3. Міжнародні економічні відносини: підручник. / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 2008. – 408 с.
4. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу: підручник. / В. І. Муравйов. – К. : Інститут законодавства, 2008. – 303 с.
5. Основи міжнародних фінансів [Текст] / О. І. Рогач, Т. С. Шемет, С. А. Циганов та ін., за ред. О. І. Рогача. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 496 с.
6. Ступницький О. І. Міжнародна міграція робочої сили та механізми її регулювання: підручник. / О. І. Ступницький. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 272 с.
7. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник [Текст] / В. А. Манжола, В. Ю. Константинов, С. В. Андрущенко та ін. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 512 с.
8. Міжнародний бізнес. / за заг. ред. Вергуна В. А. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2009. – 720 с.
9. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник [Текст] / О. А. Коппель. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2009. – 601 с.
10. Румянцев А. П. Міжнародна економіка: підручник. / А. П. Румянцев. – К. : Знання, 2009. – 541 с.
11. Міжнародні відносини та світова політика. / за ред. В. А. Манжоли. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. – 863 с.
12. Право Європейського Союзу / за заг. ред. Муравйова В. І. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 970 с.
13. Скринька Д. В. Право Світової організації торгівлі: підручник. / Д. В. Скринька. – Бібліотека кафедри міжнародного права. – К. : Видавничий дім «Промені», 2010. – 337 с.
14. Рогач О. І. Міжнародний інвестиційний менеджмент: підручник / О. І. Рогач, П. В. Дзюба. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2011. – 495 с.
15. Європейські дослідження: навч. посіб. / В. А. Манжола, В. В. Копійка, О. І. Шнирков та ін. – К. : Либідь. – 510 с.
16. Інформаційна безпека держави: навч. посіб. / М. М. Рижков, А. Є. Макаренко, М. А. Ожеван. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – 476 с.
17. Кузнєцова Н. В. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові відносини: контроль за рухом капіталу в сучасному світі: навч. посіб. / Н. В. Кузнєцова. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 447 с.

18. Матвієнко В. М. Дипломатія України з найдавніших часів. / В. М. Матвієнко, В. І. Головченко. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2008. – 200 с.
19. Міжнародні відносини ХХ століття: навч. посіб. / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук. – К. : ФАДА, ЛТД, 2008. – 280 с.
20. Основи інформаційної безпеки держави: навч. посіб. [Текст] / В. П. Гондюл, М. М. Рижков. – К. : ІМВ, 2008. – 250 с.